



Datum

2025-02-17

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-1561

Yttrande

Till

Försvarsdepartementet

Remiss Försvarsdepartementet - Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

Fö2024/01668

Sammanfattning

Malmö stad har valt att yttra sig över Försvarsdepartementets remiss Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65).

Malmö stad anser att det är positivt att utredningen betonar betydelsen av en god administrativ beredskap och att kommuner och regioner anpassar reglementen och delegationsordningar för höjd beredskap.

Malmö stad invänder mot förslaget om att införa det nya begreppet kvalificerad fredstida krissituation i den nya lagen. Några ytterligare mandat eller skyldigheter tillkommer inte vid kvalificerade fredstida krissituationer. Det huvudsakliga motivet till införandet av begreppet uppfattas vara att reglera statens ersättningsskyldighet gentemot kommunerna. Malmö stad anser det är mer ändamålsenligt att i den nya lagen föreskriva om ersättningsskyldigheten.

Malmö stad vill framhålla att flera sårbara grupper utelämnas i utredningen. Utredningen saknar också barnperspektiv.

Malmö stad har synpunkter kring förslaget rörande särskilda samlingsplatser. Malmö stad anser att det är rimligare att reglera vilken hjälp civilbefolkningen ska få än att reglera i vilken byggnad hjälpen ska ges. Kommunerna bör få friheten att utifrån lokala förutsättningar finna mest lämpliga lösningar för att ge hjälpen.

Malmö stad ställer sig positivt till att staten bibehåller ansvaret för kostnader för civilt försvar enligt de övergripande principerna men efterfrågar en tydlighet gällande finansieringen för all den förmågehöjning som lagen kräver, inklusive kostnader för att upprätthålla den över tid.



Yttrande

Övergripande synpunkter

Malmö stad ställer sig positiv till utredningens intention om stärkt beredskap inför kris och krig och anser att förslaget i vissa delar bidrar med en ökad tydlighet avseende ökad förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet under fredstida kriser och höjd beredskap. De ambitionshöjningar som föreslås ställer dock stora krav på kommunen vilket kräver en tydlighet gällande kommunens ansvar i relation till andra aktörer samt att det ges rätt förutsättningar både vad gäller gemensam inriktning, målsättning och finansiering.

Malmö stad anser att regeringen bör tydliggöra hur ansvaret enligt artikel 61 i Genevekonventionens första tilläggsprotokoll är implementerat eller åter ska implementeras i det civila försvaret. Därtill bör regeringen tydliggöra vilka civilförsvarsuppgifter som helt eller delvis åläggs kommuner och regioner. Det bör också för utvecklingen av det civila försvaret tydliggöras vilka civilförsvarsuppgifter som åligger andra myndigheter.

Den föreslagna lagen behöver anpassas till andra speciallagstiftningar. Malmö stad anser att det är av vikt att dessa samordnas så att det inte uppstår framtida hinder för arbetet i verksamheten. Bland de frågor som behöver samordnas finns bland annat frågan om enskilda huvudmäns ansvar vid fredstida kriser eller höjd beredskap och bedrivandet av måltidsverksamhet under extrema bristsituationer och skillnader i föreslagen hotkala.

Hänvisning till yttersta ansvaret enligt 2 kap. 1§ socialtjänstlagen

Malmö stad är kritisk till att det i utredningen inte förtydligas vad som avses när det genomgående hänvisas till det yttersta ansvaret enligt 2 kap. 1§ SoL.

Malmö stad anser att det behöver förtydligas vad kommunen specifikt förväntas hantera utifrån 2 kap. 1§ SoL i förhållande till beredskap.

Vid kvalificerade fredstida kriser eller höjd beredskap krävs möjlighet att stödja grupper av människor. Malmö stad vill framhålla att socialtjänstlagen inte är utformad för att ge stöd på gruppnivå utan är utformad för myndighetsbeslut på individnivå.

Stödorganisation

Malmö stad anser att med anledningen av de omfattande uppgifter som åläggs kommuner i den nya lagen har kommuner ett behov av extraordinära personella förstärkningar. Malmö stad beklagar att utredningen inte övervägde denna fråga.



Utredningen har inte heller övervägt behovet av civilplikt som komplement till den ordinarie personalen i kommuner och regioner och frivilligas insatser. Därmed har inte heller behovet av att en sådan organisation skulle kunna nyttjas vid fredstida krissituationer övervägts eller beaktats.

6.2 En ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap

Malmö stad tillstyrker att en ny lag ersätter lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid (LEH).

Malmö stad avstyrker att den nya lagen benämns lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Malmö stad föreslår att den nya lagen benämns lag om kommuners och regioners beredskap. Malmö stads förslag är kortare, har i huvudsak samma innebörd och därtill harmoniserar det med förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap samt med äldre lagstiftning på området, lag (1964:63) om kommunal beredskap.

6.3.1 Lagens övergripande syfte

Malmö stad tillstyrker delvis förslaget om syftet med den nya lagen.

Malmö stad avstyrker att *säkerställa* ingår i bestämmelsen 1 kap. 1 § i den nya lagen.

Malmö stad anser inte att det är lämpligt att använda begreppet säkerställa när i praktiken all kommunal och regional verksamhet avses. Fredstida krissituationer och höjd beredskap är situationer som präglas av stor osäkerhet rörande konsekvenser och utveckling, vilket gör att kommunen kan behöva prioritera när allt inte kan göras. Malmö stad noterar att säkerställa inte heller används i förordning om statliga myndigheters beredskap vad gäller ambitionsnivå eller formulering av krav.

Malmö stad avstyrker att *författningenliga uppgifter* ingår i bestämmelsen 1 kap. 1 § i den nya lagen, vilket utvecklas vidare under rubrik 6.3.3.

6.3.2 Definitioner av begreppen fredstida krissituation och kvalificerad fredstida krissituation i den nya lagen

Malmö stad avstyrker utredningens förslag om att införa begreppet kvalificerad fredstida krissituation i den nya lagen. Malmö stad föreslår i stället att en bestämmelse motsvarande 5 kap. 1 § LEH införs i den nya lagen som tydliggör vilka förberedelser hos kommuner och regioner som ska ersättas av staten.

Några ytterligare mandat eller skyldigheter tillkommer inte vid kvalificerade fredstida krissituationer. Det finns därmed inte några skäl för en kommun eller region att bedöma om en viss situation är en fredstida krissituation eller en kvalificerad fredstida krissituation.



Det huvudsakliga motivet till införandet av begreppet uppfattas vara att reglera statens ersättningsskyldighet gentemot kommunerna. Malmö stad anser det är mer ändamålsenligt att i den nya lagen, liksom i nuvarande lag, föreskriva om ersättningsskyldigheten.

6.3.3 Generella verksamhetskrav

Malmö stad avstyrker att *säkerställa* ingår i föreslagen bestämmelse, 2 kap. 3 § ny lag.

Malmö stad anser inte att det är lämpligt med krav på att säkerställa förmåga i mycket omfattande verksamhet inför situationer som präglas av stor osäkerhet avseende konsekvenser och utveckling.

Malmö stad avstyrker att *författningssenliga uppgifter* ingår i bestämmelsen i 2 kap. 3 § ny lag.

Författningssenliga uppgifter ska genomföras oaktat bestämmelsen i denna lag. Av beskrivningarna i betänkandet är det så stor överlappning mellan författningssenliga uppgifter och samhällsviktig verksamhet att Malmö stad inte kan se syftet med att använda båda begreppen i lagen. Författningssenliga uppgifter finns i lagar som innehåller beredskapsbestämmelser, det innebär att de kan komma att genom regeringsbeslut prioriteras bort eller ändras vid höjd beredskap. Den nya lagen bör lämna utrymme för kommuner och regioner att, oaktat om föreskrifter i enlighet med beredskapsbestämmelsen utfärdats, planlägga för att till exempel viss administration utförs i mindre omfattning eller inte alls under höjd beredskap, ytterst krig.

6.3.4 Enskilda fysiska eller juridiska personers utövande av samhällsviktiga verksamheter under fredstida krissituationer eller höjd beredskap

Malmö stad anser att det finns behov av att tydligare reglera privata aktörers ansvar att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter under fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Malmö stad föreslår att regeringen överväger att inkludera Skolverket som en totalförsvarsmyndighet i 1 § förordning (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen. Detta skulle medföra att Skolverket, mot skälig ersättning, kan ålägga privata skolhuvudmän att medverka i planeringen av de egna uppgifterna inom totalförsvaret.

Malmö stad har lämnat yttrande över promemorian *En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet* (U2024/02201) i vilken det föreslås förändringar i skollagen som medför möjlighet till författningsreglering av samtliga huvudmäns uppgifter och ansvar vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Malmö stad föreslår att regeringen initierar liknande utredningar på fler områden.



6.3.5 Risk- och sårbarhetsanalys

Förslaget till ny bestämmelse innebär en väsentlig utökning av kommuners och regioners ansvar till att även omfatta risk- och sårbarhetsanalyser avseende höjd beredskap, det vill säga krig, krigsfara eller krig i omvärlden. För att kommuner och regioner ska kunna göra sådana analyser behöver staten tillhandahålla relevant underlag avseende militär samt nationell och regional hotbild.

Malmö stad anser att de statliga beredskapsmyndigheterna borde genomföra analyser av risker- och sårbarheter inom sitt ansvarsområde och tillhandahålla slutsatser till kommuner och regioner. I allt för stor utsträckning genomförs dessa analyser ur ett nationellt perspektiv, men tar inte upp risker som ger effekter på lokal och regional nivå.

6.3.6 Planering och förberedande åtgärder inför fredstida krissituationer och höjd beredskap

Malmö stad tillstyrker förslaget om att kommuner och regioner för varje ny mandatperiod ska anta en övergripande plan för förberedande åtgärder i enlighet med förslaget till 2 kap. 8 § i den nya lagen. En förutsättning är dock att staten tillhandahåller kommuner och regioner med de underlag som Malmö stad lyfter under rubrik 6.3.5.

Malmö stad tillstyrker också att kommuner och regioner ska utarbeta planer och vidta förberedelser som behövs för att uppnå föreskriven verksamhetsförmåga i enlighet med förslaget till 2 kap. 9 § i den nya lagen. Malmö stad avstyrker dock andra meningarna i aktuell bestämmelse. Malmö stad anser att det rimliga är att beakta behovet av personella och materiella resurser i risk- och sårbarhetsanalyserna i syfte att konstatera vilka behov som föreligger inför fredstida kriser och höjd beredskap, i stället för att planlägga att andras resurser ska tillföras vid sådana situationer.

6.3.7 Särskilt om kommuners och regioners förmåga vid omfattande eller extrema bristsituationer under kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap

Malmö stad instämmer i utredningens bedömning att uppbyggnad av förmåga bör prioriteras till samhällsviktig verksamhet av grundläggande betydelse för människors liv och hälsa vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Malmö stad anser inte att det är lämpligt att kommuner ska hålla beredskap för måltidsverksamheter hos privata utförare så som inom skolan. Dels kan frånvaron av krav på dessa utförare öka risken för att de inte kan fullgöra sina åtaganden vid fredstida krissituationer och höjd beredskap, dels kan det påverka skolpengen. Påverkas skolpengen kan en situation uppstå där kommuner behöver kompensera privata skolhuvudmän för kostnadsökningar i den kommunala skolverksamheten till följd av att den ska hålla beredskap för de privata.



Malmö stad anser att det är en brist att bedömningen om måltidsverksamheter inte omfattar alla boenden enligt socialtjänstlagen så som hem för vård och boende och skyddat boende. Malmö stad anser att det behöver förtydligas vilka verksamheter som avses med förslaget.

Malmö stad anser att finansieringsförslaget bör utökas för att även omfatta upprätthållandet av förmågan över tid. Investeringar för att öka förmågan kommer att generera löpande underhållskostnader. Detta kräver långsiktig finansiering.

6.3.8 Samordningsfunktion

Malmö stad avstyrker utredningens förslag. Förslaget innebär en omotiverad inskränkning av den kommunala självstyrelsen. De flesta, om inte alla, kommuner och regioner har redan en sådan funktion varför lagstiftningen inte driver utveckling. Malmö stad uppfattar inte, så som utredningen gör gällande, att det krävs en bestämmelse i lag om en särskild verksamhet eller funktion för att kommuner ska kunna samverka med varandra enligt kommunallagens bestämmelser.

6.3.10 Kommuner och regioner ska samverka med berörda statliga myndigheter och staten ska stödja och samordna kommuner och regioner

Malmö stad avstyrker utredningens förslag i samtliga punkter.

Utredningen motiverar förslaget om länsstyrelsens samordningsuppgift med att *den [...] ska syfta till att säkerställa kommuners och regioners grundläggande verksamhetsförmåga enligt den nya lagen, och inte till en samordnad och sammanhållen krishanteringsförmåga inom ramen för länsstyrelsens geografiska områdesansvar*. Malmö stad anser att det utredningen beskriver är att länsstyrelserna ska utöva styrning, vilket skulle vara en omfattande inskränkning av den kommunala självstyrelsen.

Vidare anser Malmö stad att det ingår i det kommunala grunduppdraget att samverka med berörda parter. Malmö stad anser att det inte framförts argument för att i lag föreskriva att kommuner och regioner ska ge länsstyrelsen möjlighet att fullgöra sin samordningsuppgift. Länsstyrelsen har redan till uppgift att verka för samordning inom länet vad gäller krisberedskap och i samtliga län finns etablerade former för samverkan med bland annat kommuner och regioner. I förslaget till ny lag finns också en bestämmelse om informationsskyldighet gentemot statliga myndigheter, vilken medför att länsstyrelserna kommer att hållas underrättade om beredskapsförberedelserna i kommuner och regioner.

Malmö stad föreslår att regeringen i stället kompletterar 4 § 2 punkt i förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför höjd beredskap så att den får följande lydelse *stödja de aktörer som är ansvariga för krisberedskapen och det civila försvaret i länet när det gäller planering, risk- och sårbarhetsanalyser samt utbildning och övning*.



6.3.11 Informationsskyldighet gentemot statliga myndigheter

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag om att utöka kommunens informationsskyldighet om förberedelser till att omfatta höjd beredskap samt att i förordning föreskriva att viss information även ska lämnas till Socialstyrelsen.

Staten ska fortsättningsvis ha finansieringsansvar för förberedelser inför höjd beredskap och det är rimligt att kommunerna och regionerna lämnar information om verksamhet som finansieras med statliga medel.

6.3.12 Informationsskyldighet gentemot allmänheten

Malmö stad anser att föreslagen informationsskyldighet i 2 kap. 16 § i den nya lagen behöver preciseras till att avse inom den kommunala kompetensen.

Med anledning av att kommuner och regioner föreslås ha samma begrepp och definition av kris som statliga myndigheter och då statliga myndigheter inte har ett motsvarande informationsansvar så är det motiverat med en begränsning i bestämmelsen.

Malmö stad anser att ett informationsansvar rörande skyddsrum och användningen av dessa inte ensidigt bör åläggas kommuner. Kommunen äger och förvaltar bara en bråkdel av samtliga skyddsrum och skyddade utrymmen i det geografiska området. Malmö stad har tidigare yttrat sig över motsvarande förslag vid remitteringen av betänkandet Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57) och vidhåller sitt tidigare svar.

6.4.1 Ändamålet med bestämmelserna om särskilda verksamhetskrav

Malmö stad tillstyrker att lagstiftningen rörande skydd och hjälp till civilbefolkningen vid fredstida kriser och höjd beredskap utvecklas och att kommuner och regioner får ett tydliggörande av ansvar.

Malmö stad anser att skydd och hjälp till civilbefolkningen behöver hanteras i en helhet utifrån uppgifter enligt definition av civilförsvaret i artikel 61 i Genèvekonventionernas första tilläggsprotokoll så som tidigare reglerats i civilförsvarslagen respektive i lag om civilt försvar.

Malmö stad föreslår att kapitel 3 i den nya lagen rubriceras *Skydd och hjälp till civilbefolkningen* för att stärka kopplingen mellan bestämmelserna i kapitlet och den föreslagna beredskapsbestämmelsen.

6.4.2 Särskilda samlingsplatser under kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap

Malmö stad har synpunkter kring förslaget rörande särskilda samlingsplatser.

Malmö stad anser att det är rimligare att reglera vilken hjälp civilbefolkningen ska få än



att reglera i vilken byggnad hjälpen ska ges. Kommunerna bör få friheten att utifrån lokala förutsättningar finna mest lämpliga lösningar för att ge hjälpen. Det kan finnas en risk att bestämmelsens utformning kan leda till att färre platser benämns särskilda samlingsplatser.

Malmö stad ifrågasätter lämpligheten i att de särskilda samlingsplatserna ska utgöra initial mottagningsplats för utlänningar som under höjd beredskap söker skydd i Sverige på grund av krig i deras hemländer. Migrationsverket har huvudansvaret för flyktmottagandet och bör därmed ha huvudansvaret även vid höjd beredskap. Eftersom de särskilda samlingsplatserna är avsedda för en kortare tidsrymd så innebär förslaget ökade transporter från ankomstpunkt, till särskild samlingsplats och vidare till Migrationsverkets mottagning.

Malmö stad delar inte utredningens bedömning att investeringskostnaden för att inrätta en särskild samlingsplats är cirka en miljon kronor. Malmö stad uppskattar att det kommer att kosta mer än så. Sannolikt skulle en del investeringar krävas för att samtliga anläggningar ska leva upp till lagkrav avseende sanitets- och hygienmöjligheter, samt försörjning av vatten, elektricitet, värme och elektroniska kommunikationer. Malmö stad ser det som en brist att utredningen inte beaktat kostnaden för drift och underhåll av de särskilda samlingsplatserna över tid.

6.4.3 Hjälp vid användning av skyddsrum och andra skyddade utrymmen

Malmö stad anser att det är rimligt att staden och dess nämnder ska planera inför att skydda de individer som nämnderna har ett ansvar för vid kris och krig. Malmö stad vill dock framhålla att det finns vissa praktiska svårigheter med att omedelbart flytta en del sårbara grupper till skyddsrum eller annat skyddat utrymme vid ett väpnat angrepp. Malmö stad ställer sig exempelvis tveksam till om personer på särskilt boende för äldre alltid ska flyttas till ett skyddsrum på annan geografisk plats. Det finns stora risker med att flytta personer som är multisjuka och har ett stort behov av vård och omsorg.

Utredning lämnar inga förslag om privata aktörers medverkan i planeringen för det civila försvaret eller deras förmåga att upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter under fredstida krissituationer eller höjd beredskap. Flera insatser inom LSS och SoL utförs av privata aktörer. Det vore önskvärt att belysa kommunens ansvar i verksamhetsområden där det finns privata aktörer och att det tydliggörs hur långtgående kommunens ansvar är. Vidare är det av stor vikt att det ställs krav avseende beredskapsplanering på privata aktörer.

Utbildningsdepartementet har nyligen remitterat en promemoria rörande ändringar i skollagen och förordning om skolväsendet under krig och krigsfara. Enligt promemorian ska alla skolhuvudmän åläggas att ta fram en plan för fredstida krissituationer och höjd beredskap. En sådan plan bör också kunna omfatta användningen av skyddsrum.



6.4.4 Verkställighet av utrymning och inkvarteringar under höjd beredskap

Malmö stad anser att det i utredningen saknas flera viktiga perspektiv avseende inkvarteringar. Inte minst saknas barnperspektivet. Det bör ställas krav på att kommunerna vidtar nödvändig planering för att säkerställa trygghet och säkerhet för barn utan vårdnadshavare vid inkvartering.

Malmö stad efterfrågar också ett förtydligande avseende kommunens ansvar för utspisning samt ekonomiskt stöd vid inkvartering. Utrymningslagen ger ingen vägledning avseende utspisning och ekonomiskt stöd.

Malmö stad vill understryka att försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen är ett individbaserat stöd som inte är tillämpligt för större grupper.

6.6 Geografiskt områdesansvar

Malmö stad tillstyrker förslaget att kommunernas geografiska områdesansvar kvarstår vad gäller fredstida krissituationer och utökas vad gäller höjd beredskap. Malmö stad vill också poängtera att bestämmelsen omfattar att verka för samordning med och mellan andra aktörer. Verka för innebär att ta initiativ till och erbjuda plattform för samverkan som kan leda till samordning. Genom denna formulering avgränsas kommunens mandat att faktiskt samordna. Kommunens mandat att direkt samordna verksamheter begränsas till den verksamhet som kommunen bedriver.

6.7 Kommunernas och regionernas inbördes bistånd samt deras stöd till enskilda

Malmö stad tillstyrker förslaget om att bestämmelser om bistånd mellan kommuner och regioner flyttas till den nya lagen.

Malmö stad föreslår att bestämmelsen om bistånd till enskilda flyttas till kapitel 3 i den nya lagen. Malmö stad föreslår vidare att bestämmelsen om bistånd till enskilda utökas till att även vara möjlig att använda vid höjd beredskap.

6.9 Tillsyn

Malmö stad tillstyrker att länsstyrelsernas uppgift att följa upp kommunerna ersätts med tillsyn. Malmö stad tillstyrker vidare förslaget om att förelägganden inte ska få förenas med vite.

Malmö stad anser att tillsynen bör ha en stödjande karaktär och inriktas mot kommunernas övergripande arbete med beredskap för fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Malmö stad föreslår att det av den nya lagen framgår att tillsynen inte ska omfatta verksamhet och krav som är föremål för tillsyn enligt annan lagstiftning.



6.10.1 Ordningen med överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner bör inte längre tillämpas

Malmö stad anser att en avskaffning av ordningen med överenskommelse mellan staten och SKR förutsätter en lagstiftning som i högre grad än den föreslagna tar utgångspunkt i att behoven i Sverige kommer att se olika ut vid höjd beredskap och att finansiering anpassas till detta.

6.10.2 Statens ersättningsskyldighet gentemot kommunsektorn behöver inte föreskrivas i den nya lagen

Malmö stad avstyrker förslaget.

Malmö stad anser att begreppet kvalificerade fredstida krissituationer inte bör införas. Det huvudsakliga motivet till införandet av begreppet uppfattas vara att reglera statens ersättningsskyldighet gentemot kommunsektorn. Malmö stad anser att det är mer ändamålsenligt att i den nya lagen, liksom i nuvarande lag, föreskriva om ersättningsskyldigheten. Införandet av det nya begreppet skapar följdverkningar vad gäller tolkningen av ett flertal bestämmelser, tillsyn och kommande föreskrifter.

6.10.3 Statens ersättning till kommuner och regioner bör huvudsakligen ske genom höjningar av de generella statsbidragen

Malmö stad anser att generella statsbidrag förutsätter att det finns en tydlig ambition och målstyrning från staten. I den föreslagna lagstiftningens nuvarande form anser inte Malmö stad att en övergång till ersättning som sker huvudsakligen genom höjningar av de generella statsbidragen kan göras inom föreslagen tidsram. Kompletteringar behövs och en övergångsperiod på förslagsvis 5–10 år innan systemet är på en sådan nivå att ersättningen kan ingå i de generella statsbidragen.

6.13 Övrigt bemyndigande

Malmö stad tillstyrker att föreslagen beredskapsbestämmelse införs i den nya lagen. Malmö stad anser dock att andra delar av lagstiftningen bör anpassas med anledning av beredskapsbestämmelsens utformning.

Beredskapsbestämmelsen avser skydd och hjälp till civilbefolkningen. Detta uttryck förekommer endast i denna bestämmelse varför det blir otydligt vilket bemyndigande som riksdagen ska föreslå att ge till regeringen. Med anledning av detta föreslår Malmö stad, som lyfts i tidigare avsnitt, att kapitel 3 i den nya lagen rubriceras *Skydd och hjälp till civilbefolkningen* i syfte att stärka kopplingen mellan bestämmelserna i kapitlet och den föreslagna beredskapsbestämmelsen.

I betänkandet anför utredningen att beredskapsbestämmelsen behövs då *det inte är möjligt att idag förutse vilka ytterligare uppgifter som kommuner eller regioner kan komma att behöva fullgöra under extraordinära förhållanden*. Malmö stad noterar tidigare lagstiftning på området, civilförsvarslagen och lag om civilt försvar, så väl som Genèvekonventionens



definition av civilförsvaret i 15 uppgifter, som beskriver ansvar för skydd och hjälp till civilbefolkningen. Malmö stad anser att lagstiftningen borde ha utvecklats i dessa avseenden, vilket också hade tydliggjort beredskapsbestämmelsen.

7.1.1 Den nuvarande statliga ersättningen till kommuner och regioner bör utgå även i fortsättningen – utöver den statliga ersättning som följer av utredningens förslag

Malmö stad tillstyrker förslaget att den nuvarande statliga ersättningen till kommuner och regioner ska kvarstå.

Malmö stad erinrar dock om att funktionen med överenskommelser som funnits rörande den statliga ersättningen har varit att inrikta arbetet i kommuner mot vissa områden då ersättningen inte bedömts vara tillräcklig för att samtliga uppgifter ska utföras. Malmö stad anser därför att den nuvarande ersättningen varit för låg. Utredningen borde därför ha bedömt vilken nivå ersättningen skulle ha legat på om den skulle ha avsett samtliga uppgifter i lagen.

7.2.1 Kostnadsfördelningen mellan staten och kommunsektorn

Malmö stad tillstyrker utredningens bedömning avseende att den kommunala finansieringsprincipen bör tillämpas.

Malmö stad tillstyrker att nuvarande kostnadsfördelning mellan kommunsektorn och staten bibehålls men avstyrker införandet av begreppet kvalificerad fredstida krissituation i den nya lagen.

7.2.2 Konsekvenser för kommunerna och regionerna

Malmö stad anser att utredningen inte uppfyller kommittédirektivet då inte alla författningsförslag har förslag på finansiering.

I lagförslaget anges att kommuner och regioner ska ha verksamhetsförmåga utifrån lokala och regionala förhållanden och den strategiska betydelse som en kommun eller region har om Sverige blir utsatt för ett väpnat angrepp. I betänkandet lämnas dock inget förslag på finansieringsmodell kopplat till lagkravet.

Malmö stad anser att finansieringen av förberedelser inför höjd beredskap primärt bör beräknas utifrån den militära hotbilden, inte per capita.

Malmö stad anser att det är otillräckligt med endast inledande statsbidrag för att investera i förmåga så som beredskap i måltidsverksamhet och särskilda samlingsplatser. Det behövs också ersättning för upprätthållande av förmågan över tid.

Malmö stad anser att bedömningen av kostnader är för låg då bedömningen inte tar hänsyn till boendeformer enligt socialtjänstlagen så som hem för vård och boende och



skyddat boende med avseende på planering för hjälp till skyddsrum och beredskap inom måltidsverksamheten.

Malmö stad bedömer att ersättning om en miljon kronor per särskild samlingsplats är för lågt.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

Helena Nanne (M) avser lämna in ett särskilt yttrande.